Šifra učenca:
A tanuló kódszáma:

Državni izpitni center

N 1 6 1 5 1 1 3 1 M

9.
razred
osztály

Torek, 10. maj 2016 / 60 minut
2016. május 10., kedd / 60 perc

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Učenec prinese modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik.
Preizkusu je priložena barvna priloga.
Engedélyezett segédeszközök:
a tanuló által hozott kék vagy fekete töltőtoll vagy golyóstoll.
A feladatlap egy színes mellékletet is tartalmaz.

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA
ORSZÁGOS TUDÁSFELMÉRÉS

v 9. razredu
a 9. osztályban

POPRAVLJENA RAZLIČICA

Navodila učencu so na naslednji strani.
A tanulónak szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

Preizkus ima 54 strani, od tega 4 prazne in 1 barvno prilogo.
A felmérőlap terjedelme 54 oldal, ebből 4 üres és egy színes melléklet.

© RIC 2016

N 1 6 1 5 1 1 3 1 M 0 2

NAVODILA UČENCU

Natančno preberi ta navodila.
Prilepi kodo oziroma vpiši svojo šifro v okvirček desno zgoraj na prvi strani.
Pri vsaki nalogi svoj odgovor napiši v predvideni prostor znotraj okvirja.
Piši čitljivo. Če se zmotiš, napačni odgovor prečrtaj in pravilnega napiši na novo.
Nečitljivi zapisi in nejasni popravki se ovrednotijo z nič točkami.
Če se ti zdi naloga pretežka, se ne zadržuj predolgo pri njej, temveč začni reševati naslednjo.
K nerešeni nalogi se vrni pozneje. Na koncu svoje odgovore ponovno preveri.
Zaupaj vase in v svoje zmožnosti. Želimo ti veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A TANULÓNAK

Figyelmesen olvasd el ezt az útmutatót!
Kódszámodat ragaszd vagy írd be az első oldal jobb felső sarkában levő keretbe!
Az egyes feladatoknál a választ az erre a célra kijelölt helyre írd, a kereten belülre!
Olvashatóan írjál! Ha tévedtél, válaszodat húzd át, majd írd le a helyeset!
Az olvashatatlan és érthetetlen javításokat nulla ponttal értékeljük.
Ha az adott feladat nehéznek tűnik, ne időzzél nála sokáig, inkább fogj a következő megoldásába!
A megoldatlan feladathoz később térj vissza! A végén még egyszer ellenőrizd a megoldásaidat!
Bízzál önmagadban és képességeidben! Sok sikert kívánunk!

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

Prazna stran

Üres oldal

OBRNI LIST.

LAPOZZ!

N 1 6 1 5 1 1 3 1 M 0 4

Uvod v zgodovino

1. Preberi besedilo in odgovori na vprašanji.

> »V letu 1476 so na predvečer sv. Margarete (11. julij) prišli Turki, njih polpeti tisoč (4500), navzgor do Krke, mimo Brežic, a niso mogli prek vode. Tam so taborili dan in noč. Potem so šli proti Pleterjam; tam so taborili štiri dni in med tem napadli pristavo, a je niso zavzeli ...«

(Vir: J. Unrest, Koroška kronika, Ilustrirana zgodovina Slovencev, Mladinska knjiga, Ljubljana 1999.)

1. a) V katero skupino zgodovinskih virov uvrščamo zgornje besedilo? Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

1. b) V katerem stoletju se je zgodil opisan vpad Turkov na naše ozemlje? Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

Prazgodovina

2. Oglej si sliko 1 in odgovori na vprašanje.

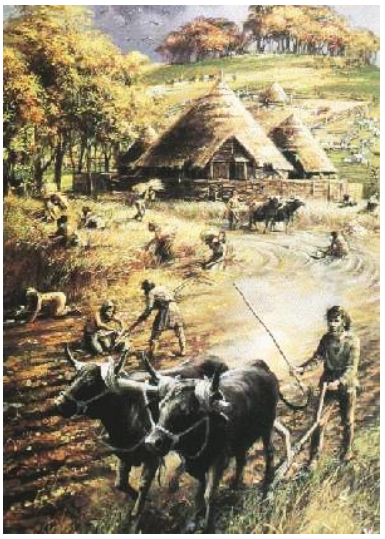

Slika 1

(Vir: http://cookingwithlittlebuddy.com/wp-content/uploads/2011/03/.)

S pomočjo slike 1 ugotovi, kako se je nomadski način življenja prazgodovinskih lovcev spremenil v času mlajše kamene dobe. Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

Bevezető a történelembe

1. Olvasd el a szöveget, és válaszolj a kérdésekre!

> „1476-ban Szt. Margit (július 11.) előestéjén a törökök – úgy négyezer-ötszázan lehettek – Brežice mellett egészen a Krkáig nyomultak, de a vízen nem tudtak átkelni. Ott táboroztak éjjel-nappal. Majd Pleterje irányába indultak; ott 4 napig táboroztak, és közben támadást indítottak a major ellen, de nem tudták elfoglalni...”

(Forrás: J. Unrest, Koroška kronika, Ilustrirana zgodovina Slovencev, Mladinska knjiga, Ljubljana 1999.)

1. a) A történelmi források melyik csoportjához soroljuk a fenti szöveget? Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

1. b) Melyik században történt a szövegben leírt török támadás térségünkre? Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

Az őskor

2. Figyeld meg az 1. sz. képet, majd válaszolj a kérdésre!

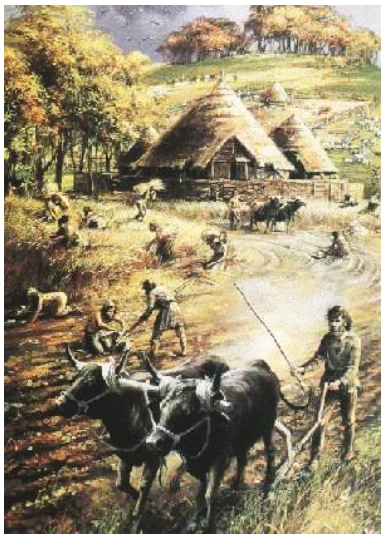

1. sz. kép

(Forrás: http://cookingwithlittlebuddy.com/wp-content/uploads/2011/03/.)

Az 1. sz. kép segítségével állapítsd meg, hogyan változott meg az őskori vadászok nomád életmódja az újkőkorban! Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

Stari vek

3. Oglej si sliko 2 in odgovori na vprašanji.

Poletna poplava

Jesensko sajenje

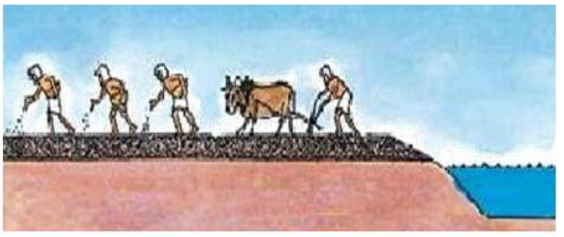

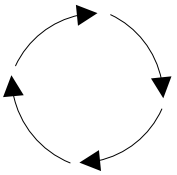

Spomladanska žetev

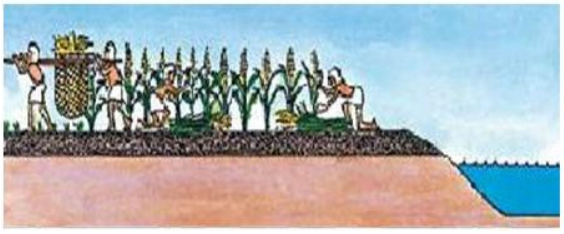

Zimsko namakanje

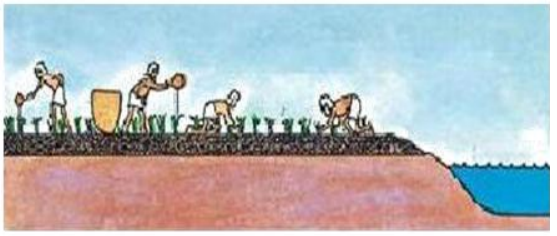

Slika 2

(Vir: http://www.google.si/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images.)

3. a) Poimenuj način poljedelstva v starem Egiptu. Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

3. b) S pomočjo slike 2 ugotovi, na kateri naravni pojav so se Egipčani oprli pri izdelavi koledarja. Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

Ókor

3. Figyeld meg a 2. sz. képet, majd válaszolj a kérdésekre!

Tavaszi áradás

Őszi ültetés

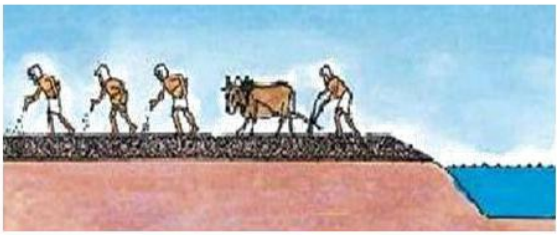

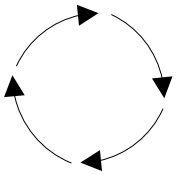

Tavaszi vetés

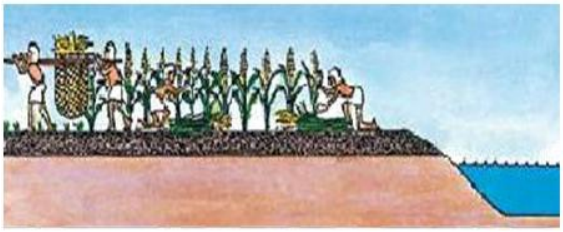

Téli öntözés

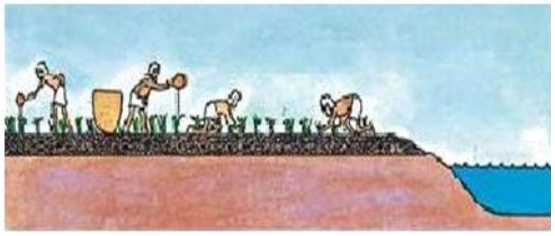

2. sz. kép

(Forrás: http://www.google.si/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images.)

3. a) Nevezd meg az egyiptomi földművelés típusát! Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

3. b) A 2. sz. kép segítségével állapítsd meg, melyik természeti jelenségre támaszkodtak az egyiptomiak a naptárkészítésnél! Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

4. Preberi besedilo in odgovori na vprašanji.

»Pri Maratonu … je Miltiades prevzel pobudo v svoje roke. Pehoti je ukazal, naj se v bojni vrsti požene v teku čez razdaljo, večjo od kilometra. /…/ Potem je Miltiades poslal tekača s sporočilom o zmagi v Atene. Ko je ta pretekel 42 km dolgo pot, je izsopel novico: 'Zmagali smo' in se mrtev zgrudil.«

(Vir: O. Janša Zorn, D. Mihelič, Koraki v času, Od prazgodovine skozi stari in srednji vek, Učbenik za zgodovino v 7. razredu, DZS, Ljubljana 2000.)

4. a) Bitko katerih vojn opisuje besedilo? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Peloponeških vojn.

B Grško-perzijskih vojn.

C Punskih vojn.

D Numidijskih vojn.

(1 točka)

4. b) V povezavi z opisanim dogodkom se prenaša ta tradicija v eno od športnih disciplin vse do danes. Za katero disciplino gre? Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

4. Olvasd el a szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

„Miltiadész Marathónnál … kezébe vette a vezetést. A gyalogságnak azt az utasítást adta, hogy csatasorban futva tegye meg a több mint egy kilométer hosszú távot./…/ Azután Miltiadész futárt küldött Athénba. Amikor az lefutotta a 42 km hosszú utat, csak ennyit bírt mondani: „Győztünk!”, és holtan összeesett.”

(Forrás: O. Janša Zorn, D. Mihelič, Koraki v času, Od prazgodovine skozi stari in srednji vek, Učbenik za zgodovino v 7. razredu, DZS, Ljubljana 2000.)

4. a) Melyik háborúk csatáját írja le a szöveg? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

A A peloponnészoszi háborúkét.

B A görög-perzsa háborúkét.

C A pun háborúkét.

D A numidiai háborúkét.

(1 pont)

4. b) A leírt eseménnyel kapcsolatos hagyomány napjainkig fennmaradt egy sportágban. Melyik sportágról van szó? Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

N 1 6 1 5 1 1 3 1 M 1 0

5. Oglej si sliki 3 in 4 in odgovori na vprašanji.

Slika 3: Gradnja rimske ceste

(Vir: E. Kocuvan, Rimljan sem, DZS, Ljubljana 1994.)

Slika 4: Rimska cesta iz Celeje

(Vir: E. Kocuvan, Rimljan sem, DZS, Ljubljana 1994.)

5. a) Z uporabo slike 3 razloži, zakaj je rimsko cestno omrežje pospešilo razvoj trgovine. Odgovor napiši na črti.

_____

_____

(1 točka)

5. b) Oglej si skico in fotografijo na slikah 3 in 4. Razloži razliko med načinom gradnje cest v rimskem času in danes. Odgovor napiši na črti.

_____

_____

(1 točka)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

5. Figyeld meg a 3. és a 4. sz. képeket, és válaszolj a kérdésekre!

3. sz. kép: Római út építése

(Forrás: E. Kocuvan, Rimljan sem, DZS, Ljubljana 1994.)

4. sz. kép: Római út Celeiából

(Forrás: E. Kocuvan, Rimljan sem, DZS, Ljubljana 1994.)

5. a) A 3. sz. kép segítségével magyarázd meg, miért volt ösztönző hatással a római úthálózat a kereskedelem fejlődésére! Válaszodat írd a vonalakra!

_____

_____

(1 pont)

5. b) Figyeld meg a 3. és 4. sz. képen látható ábrát és fényképet! Magyarázd meg, mi a különbség a római kori útépítés és napjaink útépítési módja közt!

_____

_____

(1 pont)

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

Srednji vek

6. a) Kako se je imenovala prva slovanska država v vzhodnih Alpah? Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

Preberi besedilo in odgovori na vprašanje 6. b.

»Po Borutovi smrti so Bavarci na frankovski ukaz in na prošnjo … Slovanov poslali Gorazda, ki je že postal kristjan, nazaj; in Slovani so si ga postavili za kneza.«

(Vir: M. Rode, E. Tawitian, Koraki v času, Od prazgodovine skozi stari in srednji vek, Delovni zvezek, DZS, Ljubljana 2005.)

6. b) Kako se je s prihodom kneza Gorazda spremenila verska podoba Karantanije? Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

Középkor

6. a) Mi volt az első szláv állam neve a Keleti-Alpokban? Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

Olvasd el a szöveget, és válaszolj a 6. b kérdésre!

„Borut halála után a bajorok frank utasításra és a ... szlávok kérésére visszaküldték Gorazdot, aki már keresztény volt; és a szlávok fejedelemmé avatták.”

(Forrás: M. Rode, E. Tawitian, Koraki v času, Od prazgodovine skozi stari in srednji vek, Delovni zvezek, DZS, Ljubljana 2005.)

6. b) Hogyan változott meg Karantánia vallási arculata Gorazd fejedelem érkezésével? Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

7. Preberi besedilo in reši nalogo.

> Oblačilni red iz leta 1150:
> »Kmetu je po pravu dovoljeno nositi le črno ali sivo. Oblačilo sme biti okrašeno le ob strani. Zadostujejo mu čevlji iz govejega usnja. Za srajco je dovolj le sedem vatlov blaga, za dokolenske hlače pa grobo platno. Ob sobotah mora v cerkev. V roki sme nositi samo palico …«

(Vir: O. Janša Zorn, D. Mihelič, Koraki v času, Od prazgodovine skozi stari in srednji vek, Učbenik za zgodovino v 7. razredu, DZS, Ljubljana 2000.)

7. a) V čem so se kmetje po oblačilih razlikovali od pripadnikov višjih družbenih slojev? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Pripadniki višjih družbenih slojev so lahko imeli palico, kmetje pa ne.

B Pripadniki višjih družbenih slojev so lahko imeli obleke različnih barv, kmetje pa ne.

C Pripadniki višjih družbenih slojev so imeli čevlje iz govejega usnja, kmetje pa ne.

D Pripadniki višjih družbenih slojev so imeli dokolenske hlače iz grobega platna, kmetje pa ne.

(1 točka)

7. b) Po oblačilnem redu iz leta 1150 so kmetje v roki smeli nositi samo palico. Razloži, zakaj je bilo kmetom prepovedano nositi kaj drugega razen palice. Odgovor napiši na črti.

_____

_____

(1 točka)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

7. Olvasd el a szöveget, és oldd meg a feladatot!

> Öltözködési rendszabály 1150-ből:
> „A jog szerint a paraszt csak feketébe vagy szürkébe öltözhet. A ruházat csak a szegélyeknél lehet díszített. Marhabőrből készült cipőt viselhet. Inge legfeljebb hét rőf anyagból készülhet, térdnadrágja durva vászonból. Szombatonként templomba kell járnia. A kezében csak bot lehet…”

(Forrás: O. Janša Zorn, D. Mihelič, Koraki v času, Od prazgodovine skozi stari in srednji vek, Učbenik za zgodovino v 7. razredu, DZS, Ljubljana 2000.)

7. a) Miben különbözött a parasztok ruházata a magasabb társadalmi rétegekhez tartozók ruházatától? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

A A magasabb társadalmi rétegekhez tartozóknak lehetett botjuk, a parasztoknak viszont nem.

B A magasabb társadalmi rétegekhez tartozóknak különböző színű öltözetük lehetett, a parasztoknak viszont nem.

C A magasabb társadalmi rétegekhez tartozók cipője marhabőrből készült, a parasztoké nem.

D A magasabb társadalmi rétegekhez tartozók térdnadrágja durva vászonból készült, a parasztoké nem.

(1 pont)

7. b) Az 1150-es öltözködési szabály szerint a parasztok kezében csak bot lehetett. Magyarázd meg, miért volt tilos a parasztoknak a boton kívül mást hordaniuk a kezükben! Válaszodat írd a vonalakra!

_____

_____

(1 pont)

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

N 1 6 1 5 1 1 3 1 M 1 6

8. Oglej si sliko 5 in odgovori na vprašanji 8. a in 8. b.

Slika 5: Spominski kraj bitke pri Muhiju

(Vir: M. Bohnec, Po sledeh čudežnega jelena, Modrijan, Ljubljana 2005.)

Leta 1241 sta se pri Muhiju ob reki Sajó spopadli madžarska in mongolska vojska.

8. a) Katera vojska je v omenjeni bitki zmagala? Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

8. b) Razloži, zakaj so na spominskem kraju bitke postavljeni križi. Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

Oglej si preglednico 1, ki prikazuje politiko madžarskega kralja Béla IV. pred mongolskim pohodom in po njem in odgovori na vprašanje 8. c.

PRED	PO
– plemičem je vzel zemljo in s tem izgubil njihovo podporo – visoko plemstvo ni smelo sesti v kraljevi navzočnosti	– plemičem je vrnil zemljo in si tako spet pridobil njihovo podporo – spodbujal je gradnjo kamnitih gradov, cerkva in mest

Preglednica 1

8. c) Primerjaj način vladanja kralja Béla IV. pred mongolskim pohodom in po njem in napiši, zakaj je kralj spremenil svojo politiko do plemstva. Odgovor napiši na črti.

_____

_____

(1 točka)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

8. Figyeld meg az 5. sz. képet, és válaszolj a 8. a és 8. b kérdésekre!

5. sz. kép: Muhi Csata Emlékhely

(Forrás: M. Bohnec, Po sledeh čudežnega jelena/A csodaszarvas nyomában, Modrijan, Ljubljana 2005.)

1241-ben a Sajó menti Muhinál összeütközött a magyar és a tatár sereg.

8. a) Melyik hadsereg győzedelmeskedett az említett csatában? Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

8. b) Magyarázd meg, miért állítottak az emlékhelyen kereszteket! Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

Figyeld meg az 1. sz. táblázatot, amely IV. Béla magyar királynak a tatárjárás előtti és utáni politikáját mutatja be, és válaszolj a kérdésekre!

ELŐTTE	UTÁNA
– a nemeseket megfosztotta földjüktől, és ezzel elvesztette támogatásukat – a főurak nem ülhettek le a király jelenlétében	– a nemeseknek visszaadta a földet, és így visszanyerte támogatásukat – támogatta a kővárak, templomok és városok építését

1. sz. táblázat

8. c) Hasonlítsd össze IV. Bélának a tatárjárás előtti és utáni uralkodását, és fogalmazd meg, miért változtatott a nemesekkel folytatott politikáján! Válaszodat írd a vonalakra!

_____

_____

(1 pont)

Novi vek in novejša zgodovina

9. a) Obkroži črko pred imenom Španca, ki je v začetku 16. stoletja osvojil današnji Peru.

A Fernando Cortez

B Francisco Pizzaro

C Krištof Kolumb

D Bartolomeo de las Casas

(1 točka)

Preberi besedili in odgovori na vprašanji 9. b in 9. c.

Besedilo 1
»V splošnem je bilo spreobrnjenje (Indijancev na začetku 16. stoletja, op. a.) takojšnje in množično. Kot se zdi, jih k temu ni nagnila predvsem krščanska resnica, ampak moč njenega Boga, ki je premagal njihove bogove in odločilno pomagal Špancem, da so izbojevali zmago.«

(Prirejeno po: J. M. Laboa, Krščanstvo – 2000 let, Ognjišče, Koper 1999.)

Besedilo 2
Zahteva prvega koncila v Limi (današnji Peru) o načinu pokristjanjevanja Indijancev, 1551:
»Zaukazujemo in zapovedujemo, da naj od zdaj naprej noben duhovnik ne krsti več nobenega odraslega Indijanca, starejšega od osmih let, ne da bi ga poprej vsaj tri dni učil o naši veri.«

(Prirejeno po: J. M. Laboa, Krščanstvo – 2000 let, Ognjišče, Koper 1999.)

9. b) Iz besedila 1 razberi razlog, zakaj so se Indijanci množično odločali za krščansko vero. Odgovor napiši na črti.

_____

_____

(1 točka)

9. c) Primerjaj besedili 1 in 2 ter ugotovi, kako se je za Indijance spremenil sprejem v krščansko vero v sredini 16. stoletja. Odgovor napiši na črti.

_____

_____

(1 točka)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

Az újkor és a legújabb kor

9. a) Melyik spanyol hódította meg Perut a 16. század elején? Karikázd be nevének betűjelét!

A Fernando Cortez

B Francisco Pizzaro

C Kolumbusz Kristóf

D Bartolomeo de las Casas

(1 pont)

Olvasd el a szövegeket, és válaszolj a 9. b és 9. c kérdésekre!

1. sz. szöveg
„(az indiánok 16. század eleji, *a szerző megjegyzése*) megtérése általában gyors és tömeges volt. Úgy tűnik, nem a keresztény igazság hatására tértek át, hanem azért, mert a keresztények Istene legyőzte isteneiket, és győzelemhez segítette a spanyolokat.”

(J. M. Laboa, Krščanstvo – 2000 let, Ognjišče, Koper 1999 nyomán.)

2. sz. szöveg
Az 1551-es első limai (mai Peru) zsinatnak az indiánok keresztény hitre való térítéséről szóló követelése:
„Megparancsoljuk, hogy ezentúl egyetlen pap se kereszteljen meg nyolc évnél idősebb felnőtt indiánt anélkül, hogy előtte három napig ne részesítette volna hitoktatásban.”

(J. M. Laboa, Krščanstvo – 2000 let, Ognjišče, Koper 1999 nyomán.)

9. b) Az 1. sz. szövegből olvasd ki, mi volt az indítéka annak, hogy az indiánok tömegesen áttértek a keresztény hitre! Válaszodat írd a vonalra!

_____

_____

(1 pont)

9. c) Hasonlítsd össze az 1. sz. és a 2. sz. szöveget, és állapítsd meg, hogyan változott meg az indiánok számára a kereszténység felvétele a 16. század közepén! Válaszodat írd a vonalra!

_____

_____

(1 pont)

10. Oglej si zemljevid na sliki 17 na barvni prilogi ter odgovori na vprašanji.

10. a) Katera država je na začetku novega veka ogrožala Kraljevino Madžarsko? Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

10. b) Kraljevino Madžarsko so v začetku novega veka imenovali 'ščit krščanstva'. Pojasni to poimenovanje in odgovor napiši na črti.

_____

_____

(1 točka)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

10. Figyeld meg a színes mellékleten a 17. sz. képen látható térképet, és válaszolj a kérdésekre!

10. a) Melyik állam veszélyeztette a Magyar Királyságot az újkor elején? Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

10. b) A Magyar Királyságot az újkor kezdetén a „kereszténység pajzsának” nevezték. Magyarázd meg ezt a megnevezést, és válaszodat írd a vonalra!

_____

_____

(1 pont)

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

11. Oglej si preglednico 2 in odgovori na vprašanje 11. a.

Različne vrste oblasti v Evropi 17. in 18. stoletja:

Republikanska ureditev	**Volilna monarhija**	**Ustavna monarhija**	**Absolutna monarhija**
Švica	Sveto rimsko cesarstvo	Anglija	Francija
Islandija	Poljska-Litva	Škotska	Španija
		Švedska	Avstrija
		Prusija	

Preglednica 2

(Prirejeno po: N. Davies, Zgodovina Evrope, Modrijan, Ljubljana 2013.)

11. a) Z uporabo preglednice 2 na črto napiši, katero vrsto oblasti smo imeli v obdobju vladavine Marije Terezije (18. stoletje) na ozemlju današnje Slovenije.

_____

(1 točka)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

Oglej si preglednico 3 in odgovori na vprašanji 11. b in 11. c.

Značilnosti francoskega absolutizma:

Predstavnik	**Značilnosti**
Ludvik XIII. (1610–1643) utemeljitelj absolutizma	– preneha sklicevati generalne stanove – pridobi vpliv nad pokrajinsko upravo: vladarjevi uradniki odvzamejo sodno in upravno oblast guvernerjem – visokemu plemstvu
Ludvik XIV. (1643–1715) Sončni kralj	– odpravi upore visokega plemstva in pariškega parlamenta – podeduje veliko centralno zakladnico, vojsko in poslušno uradništvo – opira se na meščanstvo (poveča število uradništva), bolj kot na plemstvo – zgradi Versailles

Preglednica 3

(Prirejeno po: M. Rode, T. Galonja, Koraki v času 8, Delovni zvezek za zgodovino v 8. razredu osnovne šole, DZS, Ljubljana 2015.)

11. b) Z uporabo preglednice 3 napiši, kateri sloj je bil največji nasprotnik absolutizma. Svojo izbiro utemelji. Odgovor napiši na črti.

_____

_____

(1 točka)

11. c) Iz preglednice 3 ugotovi značilni 'poklic' današnjih držav, ki so ga začeli razvijati in podpirati absolutisti 17. in 18. stoletja. Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

11. Figyeld meg 2. sz. táblázatot, és válaszolj a 11. a kérdésre!

Különböző államformák Európában a 17. és 18. században:

Köztársaság	Választói monarchia	Alkotmányos monarchia	Abszolút monarchia
Svájc	Német-római Birodalom	Anglia	Franciaország
Izland	Lengyelország-Litvánia	Skócia	Spanyolország
		Svédország	Ausztria
		Poroszország	

2. sz. táblázat

(N. Davies, Zgodovina Evrope, Modrijan, Ljubljana 2013 nyomán.)

11. a) A 2. sz. táblázat segítségével írd a vonalra, milyen államformához tartozott Mária Terézia (18. század) idejében a mai Szlovénia területe!

_____

(1 pont)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

Figyeld meg 3. sz. táblázatot, és válaszolj a 11. b és 11. c kérdésre!

A francia abszolutizmus jellemzői:

Képviselő	Jellemzők
XIII. Lajos (1610–1643) Az abszolutizmus megalapozója	– nem hívja össze a rendi gyűlést – a tartományi közigazgatást a hatásköre alá vonja: az uralkodó hivatalnokai kiveszik a főnemesek kezéből a bírói és közigazgatási hatalmat
XIV. Lajos (1643–1715) „Napkirály”	– megszünteti a főnemesség és a párizsi parlament lázadásait – központi államkincstárt, hadsereget és fegyelmezett hivatalnokokat örököl – inkább a polgárságra (növeli a hivatalnokok számát) támaszkodik, mint a nemességre – megépíti Versailles-t

3. sz. táblázat

(M. Rode, T. Galonja, Koraki v času 8, Delovni zvezek za zgodovino v 8. razredu osnovne šole, DZS, Ljubljana 2015 nyomán)

11. b) A 3. sz. táblázat segítségével írd le, melyik réteg volt az abszolutizmus legnagyobb ellensége! Választásodat indokold meg! Válaszodat írd a vonalakra!

_____

_____

(1 pont)

11. c) A 3. sz. táblázat segítségével határozd meg a mai államok azon jellemző „foglalkozását”, amelyet a 17. és 18. században az abszolutisták hoztak létre és támogattak! Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

12. a) Kako imenujemo miselnost, katere predstavnik je bil francoski filozof Voltaire? Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

Preberi besedilo in odgovori na vprašanje 12. b.

»(Gospod opat), ne strinjam se s tem, kar pišete, a bi dal življenje, da boste smeli nadaljevati s pisanjem.«

Voltaire

(Vir: http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:Pod_lipo/Arhiv-2011-04-27/Arhiv-2007-01-07.)

12. b) Katero temeljno človekovo pravico zagovarja Voltaire v zgornjem citatu? Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

12. a) Melyik világnézet képviselője volt Voltaire francia filozófus? Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

Olvasd el a szöveget, és válaszolj a 12. b kérdésre!

„(Apát úr), nem értek egyet azzal, amit mondasz, de életem végéig harcolni fogok azért, hogy mondhasd.”

Voltaire

(Forrás: http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:Pod_lipo/Arhiv-2011-04-27/Arhiv-2007-01-07.)

12. b) Melyik alapvető emberi jogért szállt síkra Voltaire a fenti idézetben? Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

N 1 6 1 5 1 1 3 1 M 2 8

13. a) Kaj pomeni pojem čitalništvo? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Čitalništvo je politično gibanje, ki želi uresničiti zahteve Zedinjene Slovenije.

B Čitalništvo je kulturno gibanje, ki želi dvigniti raven bralne pismenosti med Nemci.

C Čitalništvo je kulturno gibanje, ki želi dvigniti narodno zavest med Slovenci.

D Čitalništvo je duhovno gibanje, ki zagovarja tiskanje knjig.

(1 točka)

Oglej si zemljevid na sliki 6 in odgovori na vprašanji 13. b in 13. c.

Slika 6

(Prirejeno po: Mali zgodovinski atlas, Modrijan, Ljubljana 1999.)

13. b) Z uporabo zemljevida na sliki 6 ugotovi, koliko časa je trajalo taborsko gibanje na Slovenskem. Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

13. c) Razmisli, zakaj je bilo večje število taborov in čitalnic organiziranih ob vzhodni in zahodni narodnostni meji kot v notranjosti današnje Slovenije. Odgovor napiši na črti.

_____

_____

(1 točka)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

13. a) Mi az olvasókör fogalom jelentése? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

A Az olvasókörök politikai mozgalom volt, amely az Egyesített Szlovénia követelményeit hivatott megvalósítani.

B Az olvasókörök kultúrmozgalom volt, amely az írástudás szintjét akarta növelni a németek körében.

C Az olvasókörök kultúrmozgalom volt, amely a szlovének nemzeti tudatát akarta növelni.

D Az olvasókörök szellemi mozgalom volt, amely a könyvnyomtatást serkentette.

(1 pont)

Figyeld meg a 6. sz. képen levő térképet, és válaszolj a 13. b és 13. c kérdésekre!

6. sz. kép

(Mali zgodovinski atlas, Modrijan, Ljubljana 1999 nyomán.)

13. b) A 6. sz. képen levő térkép segítségével állapítsd meg, meddig tartott a tábormozgalom a szlovén térségben! Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

13. c) Gondolkozzál, miért szerveztek több tábort és olvasókört a nyugati és a keleti nemzetiségi határnál, mint a mai Szlovénia belsejében! Válaszodat írd a vonalakra!

_____

_____

(1 pont)

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

N 1 6 1 5 1 1 3 1 M 3 0

14. Preberi besedilo in si oglej zemljevid na sliki 7 ter odgovori na vprašanja 14. a, 14. b in 14. c.

> Otto von Bismarck, Govor na seji komisije za proračun, Berlin leta 1862:
> »/.../ Prusija mora zbrati in obdržati svojo moč za ugoden trenutek, ki je bil že nekajkrat zamujen; pruske meje, določene z dunajskimi pogodbami, niso primerne za zdravo življenje države. Velikih vprašanj časa ne bomo rešili z govori in veličastnimi sklepi – to je bila velika napaka v letih 1848–49 – temveč z železom in krvjo.«

(Vir: Znameniti govori, Mladinska knjiga, Ljubljana 2009.)

Slika 7

(Vir: Šolski zgodovinski atlas, DZS, Ljubljana 1996.)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

14. a) Katera pomembna članica Nemške zveze v drugi polovici 19. stoletja ni bila vključena v združeno Nemško cesarstvo? Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

14. b) Na kakšen način je pruski kancler Otto von Bismarck hotel reševati pruske probleme? Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

14. c) V čem se ujemajo sporočilo besedila in podatki na zemljevidu? Odgovor napiši na črte.

_____

_____

_____

(1 točka)

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

N 1 6 1 5 1 1 3 1 M 3 2

14. Olvasd el a szöveget, és figyeld meg a 7. sz. képen levő térképet, valamint válaszolj a 14. a, 14. b és 14. c kérdésekre!

> Otto von Bismarck, beszéd a költségvetési bizottság ülésén 1862-ben:
> „[...] Poroszországnak össze kell szednie és megőriznie erejét a megfelelő pillanatig, amelyet már nem egyszer elmulasztottunk. Poroszország határa a bécsi béke után nem kedvez az egészséges állami életnek. A nagy kérdéseket nem beszéddel döntik el vagy a többség határozatával (éppen ez volt a nagy tévedés 1848-ban és 1849-ben), hanem vassal és vérrel.”

(Forrás: Znameniti govori, Mladinska knjiga, Ljubljana 2009.)

7. sz. kép

(Šolski zgodovinski atlas, DZS, Ljubljana 1996 nyomán.)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

14. a) A Német Szövetség melyik jelentős tagja nem volt a 19. század második felében az egyesített Német Császársághoz csatolva? Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

14. b) Hogyan akarta Otto von Bismarck porosz kancellár megoldani a porosz problémákat? Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

14. c) Miben egyezik a szöveg üzenete a térkép adataival? Válaszodat írd a vonalakra!

_____

_____

_____

(1 pont)

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

Sodobna zgodovina

15. a) Kako se je imenovala mirovna pogodba, ki jo je 4. junija 1920 po koncu prve svetovne vojne podpisala Madžarska? Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

15. b) Z uporabo zemljevida na sliki 18 na barvni prilogi ugotovi, zakaj se je Madžarska čutila prizadeto po podpisu mirovne pogodbe po prvi svetovni vojni. Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

Oglej si zemljevid na sliki 8 in odgovori na vprašanje 15. c.

Slika 8

(Vir: http://tortenelemppt.blogspot.com/2012/09/.)

15. c) Zemljevid na sliki 8 prikazuje določila mirovne pogodbe glede oboroževanja. Z uporabo zemljevida sklepaj, kako je mirovna pogodba po prvi svetovni vojni vplivala na vojaško moč Madžarske. Odgovor napiši na črti.

_____

_____

(1 točka)

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

Korunk történelme

15. a) Melyik békeszerződést írták alá Magyarországgal az első világháború után 1920. június 4-én? Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

15. b) A színes melléklet 18. sz. képének térképe alapján állapítsd meg, miért érezte magát Magyarország sértve a békeszerződés aláírása után! Válaszodat írd a vonalakra!

_____

(1 pont)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

Figyeld meg a 8. sz. képen levő térképet, és válaszolj a 15. c kérdésre!

8. sz. kép

(Forrás: http://tortenelemppt.blogspot.com/2012/09/.)

15. c) A 8. sz. képen levő térkép a békeszerződés katonai rendelkezéseit mutatja be. A térkép segítségével állapítsd meg, milyen hatással volt az első világháború utáni békeszerződés Magyarország katonai erejére! Válaszodat írd a vonalakra!

_____

_____

(1 pont)

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

16. V času med obema vojnama je v Španiji prišlo do krvave državljanske vojne, saj je državo po zmagi na volitvah vodila Ljudska fronta, kar ni bilo pogodu določenim krogom ljudi, ki so do tedaj vodili državo.

16. a) Poimenuj generala, ki je s svojo vojsko prišel iz Maroka in začel vojno proti Ljudski fronti v Španiji. Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Antonio Salazar

B Ion Antonescu

C Miklós Horthy

D Francisco Franco

(1 točka)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

Z uporabo karikature na sliki 9 odgovori na vprašanji 16. b in 16. c.

Slika 9

(Vir: Histoire L'Europe et le monde du congress de Vienne a 1945, Nathan – Klett, Paris 2008.)

16. b) S pomočjo karikature ugotovi dve družbeni skupini, ki sta podpirali generala v vojni proti Ljudski fronti. Odgovor napiši na črti.

_____

_____

(1 točka)

16. c) Na največji figuri na karikaturi je veliko simbolov. Izberi si enega in utemelji, kakšno sporočilo ta simbol predstavlja. Odgovor napiši na črti.

_____

_____

(1 točka)

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

16. A két világháború között Spanyolországban véres polgárháborúra került sor, hiszen a választások után az államot a Népfront vezette, ami nem felelt meg bizonyos köröknek, amelyek addig vezették az országot.

16. a) Nevezd meg azt a tábornokot, aki hadseregével Marokkóból érkezett, és Spanyolországban háborút indított a Népfront ellen! Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

A Antonio Salazar

B Ion Antonescu

C Horthy Miklós

D Francisco Franco

(1 pont)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

A 9. sz. képen levő karikatúra segítségével válaszolj a 16. b és 16. c kérdésekre!

9. sz. kép

(Forrás: Histoire L'Europe et le monde du congress de Vienne a 1945, Nathan – Klett, Paris 2008.)

16. b) A karikatúra segítségével nevezz meg két társadalmi réteget, amelyek támogatták a tábornokot a Népfront elleni háborúban! Válaszodat írd a vonalakra!

_____

_____

(1 pont)

16. c) A karikatúrán levő legnagyobb figurán sok a szimbólum. Válassz ki egyet, és indokold meg, mi a szimbólum üzenete! Válaszodat írd a vonalakra!

_____

_____

(1 pont)

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

17. Po začetnih uspehih Trojnega pakta v zahodni Evropi se je glavno bojišče leta 1941 obrnilo proti vzhodu z napadom na Sovjetsko zvezo.

17. a) Kje se je odvijala prelomna bitka druge svetovne vojne v Sovjetski zvezi? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Pri Moskvi.

B Pri Kursku.

C Pri Stalingradu.

D Pri Minsku.

(1 točka)

Oglej si sliki 10 in 11 ter odgovori na vprašanji 17. b in 17. c.

Slika 10

(Vir: http://www.metaldetectingworld.com/ww2_military_relics/german_soldiers_2.jpg.)

Slika 11

(Vir: http://www.nationalww2museumimages.org/.)

17. b) Kaj je oviralo pohod in zmagoslavje nacističnih sil v vojni s Sovjetsko zvezo? Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

17. c) Primerjaj sliki 10 in 11 ter pojasni, kako se je napredovanje nemške vojske v Sovjetski zvezi odvijalo glede na začetna pričakovanja. Odgovor napiši na črti.

_____

_____

(1 točka)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

17. A hármas szövetség kezdeti nyugat-európai sikerei után 1941-ben a főharctér Szovjetunió megszállásával keletre tevődött át.

17. a) Hol zajlott Szovjetunióban a második világháború döntő ütközete? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

A Moszkvánál.

B Kurszknál.

C Sztálingrádnál.

D Minszknél.

(1 pont)

Figyeld meg a 10. és 11. sz. képet, és válaszolj a 17. b és 17. c kérdésekre!

10. sz. kép

(Forrás: http://www.metaldetectingworld.com/www_military_relics/german_soldiers_2.jpg.)

11. sz. kép

(Forrás: http://www.nationalww2museumimages.org/.)

17. b) Mi akadályozta a náci erők előrenyomulását és győzelmét a Szovjetunióban? Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

17. c) Hasonlítsd össze a 10. és a 11. sz. képet, és magyarázd meg, hogyan alakult a német hadsereg előrenyomulása a Szovjetunióban a kezdeti elvárásokkal ellentétben! Válaszodat írd a vonalakra!

_____

_____

(1 pont)

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

N 1 6 1 5 1 1 3 1 M 4 4

18. a) Na črti zapiši, kaj pomeni v zgodovini pojem 'železna zavesa'.

_____

_____

(1 točka)

Preberi besedilo in odgovori na vprašanje 18. b.

»Od Scezecina ob Baltiškem morju do Jadrana se je spustila železna zavesa. V teh vzhodnoevropskih državah so dobile majhne komunistične partije oblast, ki nikakor ne ustreza njihovi številčni moči.«
W. Churchill, 5. marca 1945 v Fultonu, ZDA

(Vir: E. Dolenc et al., 20. stoletje, DZS, Ljubljana 2003.)

18. b) Zakaj so po mnenju W. Churchilla komunistične partije neupravičeno na oblasti? Odgovor zapiši na črto.

_____

(1 točka)

Preberi besedilo pri 18. b vprašanju, oglej si sliko 12 in odgovori na vprašanje 18. c.

Slika 12: Pobeg z Vzhoda

(Vir: http://theimageworks.com/pub/nn032/berlinwall/images/prevs/prev2.jpg.)

18. c) Primerjaj besedilo in sliko 12 in ugotovi, kako se je ugotovitev W. Churchilla o železni zavesi odrazila v resničnosti. Odgovor napiši na črti.

_____

_____

(1 točka)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

18. a) Írd a vonalakra, mi a „vasfüggöny” fogalom jelentése a történelemben!

_____

_____

(1 pont)

Olvasd el a szöveget, és válaszolj a 18. b kérdésre!

„A Balti-tenger melletti Stettintől az Adriai-tenger melletti Triesztig egy vasfüggöny ereszkedik le Európára. Ezekben a kelet-európai államokban a kis kommunista pártok jutottak hatalomra, ami egyáltalán nem felel meg számbeli erejüknek.”
W. Churchill, 1945. március 5-én Fultonban, USA

(Forrás: E. Dolenc et al., 20. stoletje, DZS, Ljubljana 2003.)

18. b) W. Churchill szerint miért vannak a kommunista pártok alaptalanul hatalmon? Válaszodat írd a vonalakra!

_____

(1 pont)

Olvasd el a szöveget a 18. b kérdésnél, figyeld meg a 12. sz. képet, és válaszolj a 18. c kérdésre!

12. sz. kép: Menekülés Keletről

(Forrás: http://theimageworks.com/pub/nn032/berlinwall/images/prevs/prev2.jpg.)

18. c) Hasonlítsd össze a szöveget és a 12. sz. képet, és állapítsd meg, hogyan tükröződött Churchillnek a vasfüggönyre vonatkozó megállapítása a valóságban! Válaszodat írd a vonalakra!

_____

_____

(1 pont)

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

19. Oglej si preglednico 4 in odgovori na vprašanja.

Obdobje med letoma 1953 in 1956 je bilo obdobje političnega boja med Mátyásem Rákosijem in Imrejem Nagyjem.

Značilnosti Rákosijevega obdobja	Značilnosti nove usmeritve Imreja Nagyja
– množične aretacije na podlagi najmanjšega suma ali ovadbe, internacije, deportacije – podržavljenje večine malih podjetij – razvoj težke industrije – prisilno ustanavljanje proizvodnih zadrug – gradnja socializma po sovjetskem vzoru	– ukinitev internacij, deportacij – ustanavljanje zasebnih podjetij – razvoj lahke industrije – omogačanje izstopa iz proizvodnih zadrug – gradnja socializma, prilagojena madžarskim posebnostim

Preglednica 4

19. a) Vodja katere stranke je bil Mátyás Rákosi v letih od 1945 do 1956? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Neodvisne maloposestniške stranke.

B Madžarske komunistične stranke.

C Zveze svobodnih demokratov.

D Zveze svobodnih kmetov.

(1 točka)

19. b) Z uporabo preglednice 4 ugotovi, kaj je bil glavni cilj gospodarskih in političnih sprememb Imreja Nagyja. Odgovor napiši na črti.

_____

_____

(1 točka)

19. c) Primerjaj obe obdobji, predstavljeni v preglednici 4, in na črto napiši, v čem sta se oba politika strinjala.

_____

(1 točka)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

19. Figyeld meg a 4. sz. táblázatot, és válaszolj a kérdésekre!

Az 1953 és 1956 közti időszak Rákosi Mátyás és Nagy Imre politikai harcának időszaka.

A Rákosi korszak jellemzői	Nagy Imre új irányzatának jellemzői
– tömeges letartóztatások legkisebb gyanú vagy vád alapján, internálások, deportálások – a kisebb vállalatok többségének államosítása – a nehézipar fejlődése – termelőszövetkezetek alapítása – szocializmus építése szovjet mintára	– az internálások és deportálások megszüntetése – magánvállalatok alapítása – a könnyűipar fejlődése – a termelőszövetkezetekből való kilépés lehetősége – szocializmus építése magyar igényekhez igazodva

4. sz. táblázat

19. a) Melyik párt vezetője volt Rákosi Mátyás 1945 és 1956 között? Kárikázd be a helyes válasz betűjelét!

A Független Kisgazdapárt

B Magyar Kommunista Párt

C Szabad Demokraták Szövetsége

D Szabad Parasztszövetség

(1 pont)

19. b) A 4. sz. táblázat segítségével állapítsd meg, mi volt Nagy Imre gazdasági és politikai reformjainak fő célja! Válaszodat írd a vonalakra!

_____

_____

(1 pont)

19. c) Hasonlítsd össze a 4. sz. táblázatban bemutatott két korszakot, és írd a vonalakra, miben értett egyet a két politikus!

_____

(1 pont)

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

N 1 6 1 5 1 1 3 1 M 4 8

20. a) Slovenija je od leta 1991 samostojna država. Kako se je imenovala država, v kateri je pred osamosvojitvijo živela večina Slovencev? Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

Oglej si sliki 13 in 14 ter odgovori na vprašanje 20. b.

Slika 13

(Vir: http://golica.zurnal24.si/modules/aktualno/uploads/zastava.jpg.)

Slika 14

(Vir: https://www.google.si/#q=Eu+flag.)

20. b) Na državnih ustanovah v Republiki Sloveniji sta stalno izobešeni obe zgoraj prikazani zastavi. Kaj je s tem simbolno nakazano? Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

Oglej si sliki 15 in 16 ter odgovori na vprašanje 20. c.

Slika 15

(Vir: http://www.siol.net/.)

Slika 16

(Vir: https://www.google.si/search?q=.)

20. c) Slovenija je imela kot mlada država dolgo časa težave s prepoznavnostjo. Razloži, s pomočjo česa je Sloveniji uspelo povečati svojo prepoznavnost v svetu. Odgovor napiši na črto.

_____

(1 točka)

Skupno število točk: 50

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

20. a) Szlovénia 1991-től önálló állam. Mi volt a neve annak az államnak, amelyben a szlovének többsége az önállósulás előtt élt? Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

Figyeld meg a 13. és 14. sz. képeket, és válaszolj a 20. b kérdésre!

13. sz. kép

(Forrás: http://golica.zurnal24.si/modules/aktualno/uploads/zastava.jpg.)

14. sz. kép

(Forrás: https://www.google.si/#q=Eu+flag.)

20. b) A Szlovén Köztársaság állami intézményein állandóan ki van függesztve a két fenti lobogó. Mi ennek a jelképes üzenete? Válaszodat írd a vonalakra!

_____

(1 pont)

Figyeld meg a 15. sz. és 16. sz. képeket, és válaszolj a 20. c kérdésre!

15. sz. kép

(Forrás: http://www.siol.net/.)

16. sz. kép

(Forrás: https://www.google.si/search?q=.)

20. c) Szlovéniának mint fiatal államnak hosszú ideig gondja volt a felismerhetőséggel. Magyarázd meg, mivel sikerült Szlovéniának növelnie ismertségét a világban! Válaszodat írd a vonalra!

_____

(1 pont)

Összpontszám: 50

N 1 6 1 5 1 1 3 1 M 5 0

Prazna stran

Üres oldal

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

Prazna stran

Üres oldal

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

N 1 6 1 5 1 1 3 1 M 5 2

Prazna stran

Üres oldal

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

BARVNA PRILOGA

Slika 17

(Vir: P. Vodopivec, M. Žvanut, Vzpon meščanstva, Zgodovina za 8. razred dvojezične devetletne osnovne šole, Modrijan, Ljubljana 2004.)

Slika 18

(Vir: M. Bohnec, Po sledeh čudežnega jelena, Modrijan, Ljubljana 2005.)

Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj! Ide ne írj!

N 1 6 1 5 1 1 3 1 M 5 4

SZÍNES MELLÉKLET

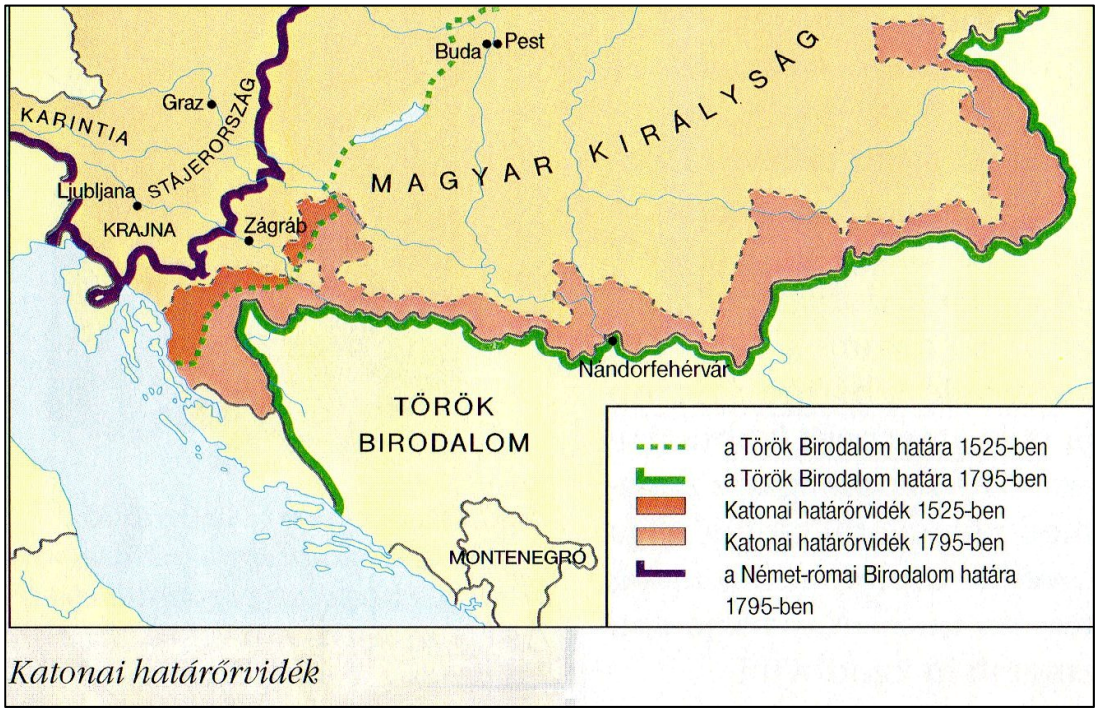

17. sz. kép

(Forrás: P. Vodopivec, M. Žvanut, A polgárság fellendülése, Történelem a kilencosztályos kétnyelvű általános iskolák 8. osztálya számára, Modrijan, Ljubljana 2004, 42. oldal.)

18. sz. kép

(Forrás: M. Bohnec, Po sledeh čudežnega jelena /A csodaszarvas nyomában, Modrijan, Ljubljana 2005.)

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.